

ОЦІНКА ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ ОБОРОНИ

Покотило В.

(науковий керівник к.е.н., доц. Кустовська О.В.)

Національний університет біоресурсів і природокористування
України

Земля залишається найпривабливішим об'єктом для посадових зловживань, корупційних схем і хабарництва. Такі правопорушення набули системного характеру, створюють серйозні перепони для розвитку потенційно найбільш потужного сектору економіки України, загрожуючи її національній безпеці.

Інвентаризація земель є одним із головних елементів системи управління земельними ресурсами, що забезпечує інформаційну базу Державного земельного кадастру та є основою для прийняття управлінських рішень у сфері регулювання земельних відносин. Проте, ураховуючи динамічність соціально-політичних, а також нормативно-правових змін в Україні, на сьогодні не існує однозначного погляду на сутність інвентаризації земель як форми одержання та коригування інформації про стан землеволодіння і землекористування, яка вноситься до державного земельного кадастру України з метою її подальшої оцінки та прийняття управлінських рішень. [1]

Державний земельний кадастр характеризується недостатньою достовірністю та повнотою наявної земельно-кадастрової інформації щодо земель оборони, які є землями з особливим режимом використання, відсутністю необхідних реєстраційних даних щодо обмежень у використанні цієї категорії земель. Варто зазначити, що правопорушенням при використанні земельних ділянок, що належать до земель оборони, також сприяє неналежне ведення їх обліку. Так існує розбіжність між даними

Міністерства оборони України (Міноборона) і Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр) щодо площі земель оборони – за даними Держгеокадастру загальна площа земель оборони на 130 000 га менше, ніж заявлено Міноборони. Пропонується негайно провести інвентаризацію земель оборони, щоб отримати достовірну інформацію про кількісний та якісний стан земель оборони. [2]

На час формування Збройних Сил (ЗС) України у 1991 році на обліку Міноборони перебувало приблизно 666 000 гектарів землі. А вже станом на 01.04.2014р. на оперативному обліку Міноборони перебувало 2235 земельних ділянок загальною площею 533 811 тис. га, станом на 01.01.2018р. – 2281 земельна ділянка загальною площею 540 077 га (в тому числі АР Крим – 39 730 га). До 2014 року чисельність підрозділів збройних сил України скорочувалась, ліквідовувалися військові частини та вивільнялися окремі території військових містечок, що створювало умови для незаконного заволодіння фондами та землями оборони. При цьому більшість випадків самовільного зайняття та неправомірного вилучення земель оборони у попередні роки відбулася внаслідок неправомірних рішень деяких місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, без згоди Міністерства оборони України. Також мали місце факти самовільного захоплення землі із порушенням цілісності ділянки (масиву) фізичними та юридичними особами, в деяких випадках знову ж таки за участю органів місцевого самоврядування. Водночас порушення цілісності масивів земель створило проблеми та суттєві незручності при використанні земельних ділянок для оборонних цілей. [1] Крім цього, це створює значні можливості для зловживань з боку недобросовісного землевласника або землекористувача, земельна ділянка якого розташована посеред масиву, що відкриває можливості для так званого

рейдерства, направлено на створення штучних складнощів Міноборони та Збройним Силам задля подальшого шантажу і одержання матеріальної вигоди (отримання масиву земельної ділянки у повному розмірі згідно первинних даних). Виконання робіт з інвентаризації земель, порядок їх проведення регулюються: Земельний кодекс України, Закон України «Про землеустрій», Закон України «Про Державний земельний кадастр», Постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 № 513 «Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель» [3, 4].

Таблиця 1 - Склад земель оборони України

Назва головних землекористувачів земель оборони	Усього землекористувань			
	загальна кількість	з них у межах населених пунктів, %	площа, тис. га	з них у межах населених пунктів, %
1	2	3	4	5
Сільськогосподарські підприємства	38	37	45,1	0,7
Державні підприємства	15	33	18,7	1,6
Підсобні господарства	23	39	26,4	0,0
Частини, підприємства, організації, установи, навчальні заклади оборони	5473	87	400,3	8,8
Міністерство оборони	1749	79	339,8	7,3
Міністерство внутрішніх справ	1622	93	11,8	26,3
Національна гвардія	9	78	10	0,0
Державний комітет у справах охорони державного кордону	276	68	6,8	17,6

1	2	3	4	5
Товариство сприяння обороні України	600	94	3,1	41,9
Іноземні військові формування	32	72	18,2	7,1
Інші військові формування	1185	90	10,6	34,0
Разом	5511	86	445,4	8,0

Також розроблено Перспективний план виконання заходів щодо оформлення правовстановлюючих документів на земельні ділянки на 2018-2020 роки (затверджений начальником Головного КЕУ ЗСУ 29.12.2017), яким передбачено формування та державну реєстрацію: у 2018 році – 409 земельних ділянок, у 2019 році – 339 земельних ділянок, у 2020 році – 303 земельних ділянки, а загалом – 1051 земельна ділянки. Держава є власником земель оборони за законом – наявність чи відсутність у землекористувача документів на користування земельною ділянкою не змінює її правового статусу, оскільки його вже визначено законом. Тому в ході інвентаризації та при складанні технічної документації землі оборони повинні оформлюватися на державу, без надання безпосереднім користувачам (військовим частинам) земельних ділянок будь-яких речових прав.

Література

1. Інвентаризація земель як інструмент отримання достовірної інформації про кількісний та якісний стан земель оборони для інтенсифікації Євроатлантичної інтеграції України: аналітична записка / Т. Лишневець. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/>
2. Kustovska O., Mudra S. To the inventory of Ukraine's defense lands. Scientific and industrial journal of

Land management, cadastre and land monitoring. 2019. Vol. 3.
P. 15–19. URL:

<http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Zemleustriy/issue/view/520/showToc> (Last accessed: 05.03.2020)

DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2019.03.05>

3. Мартин А.Г. Шляхи вирішення проблеми оформлення прав на військову нерухомість / А.Г. Мартин // Матеріали Всеукраїнського круглого столу «Проблеми землекористування Збройних сил Про використання земель оборони: Закон України від 06.05.2012р. №1345-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1345-15> (дата звернення: 05.03.2020).

4. Про внесення змін до деяких законів України щодо зовнішньополітичного курсу України: Закон України від 08.07.2018р. №2091-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2091-19> (дата звернення: 05.03.2020).

ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ЄДИНОФОРМАТНОЇ НАСКРІЗНОЇ АВТОМАТИЗОВАНОЇ ОБРОБКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ГЕОДЕЗИЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ ДЛЯ ЗАДАЧ ПРОЕКТУВАННЯ

Пхиденко А.Л.,

Величко А.О.

(науковий керівник доц. Дорошко Є.В.)

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Процес забезпечення наскрізної автоматизованої обробки результатів геодезичних вимірювань для задач проектування капітального ремонту автомобільних доріг ускладнюється тим, що окремі організації використовують різні програмні комплекси, які відрізняються